

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 listopada 2020 r., wydanym w sprawie XIII GNs 8/20, z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. z udziałem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w N., Z. K. oraz (...) spółki akcyjnej w W., o wydanie z depozytu sądowego, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wydał wnioskodawcy, z depozytu sądowego kwotę 501.544,76 zł złożoną przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w N. na podstawie zezwolenia udzielonego postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 3 lutego 2020 r., w sprawie XII GNs 2/20.

Apelację na przedstawione wyżej postanowienie złożył uczestnik – (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w N.. Na podstawie zarzutów opisanych i uzasadnionych w środku zaskarżenia skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy. Ewentualnie skarżący wniósł o zmianę postanowienia na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez wydanie na rzecz wnioskodawcy z depozytu sądowego kwoty 429.237,79 zł (a nie kwoty 501.544,76 zł) oraz zasądzenie od wnioskodawcy na swoją rzecz kosztów postępowania. Skarżący wniósł także o zasądzenie od wnioskodawcy na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej odrzucenie w części dotyczącej nierozpoznania przez Sąd Rejonowy wniosku o zwrot kosztów postępowania (zamieszczonego we wniosku z dnia 21 stycznia 2020 r.) i oddalenie apelacji w pozostałym zakresie.

Na podstawie art. 374 k.p.c. apelacja została rozpoznana na posiedzeniu niejawnym.

Jednoosobowy skład Sądu odwoławczego został ukształtowany zgodnie z dyspozycją art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 1842) w kształcie nadanym przez art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1090).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się nieuzasadniona i podlegała oddaleniu w całości, co oznacza, że Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do częściowego jej odrzucenia.

Wbrew zapatrywaniom wnioskodawcy uczestnik postępowania nie zaskarżył orzeczenia nieistniejącego, co mogło powodować częściowe odrzucenie środka zaskarżenia, ale podniósł jedynie, że na skutek naruszenia prawa procesowego, art. 693¹⁶ k.p.c. nie doszło do rozpoznania wniosku z dnia 21 stycznia 2020 r. o zwrot kosztów postępowania depozytowego. Skarżący oczekiwał wydania postanowienia w tym przedmiocie w przypadku uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji lub w przypadku zaistnienia warunków do zmiany zaskarżonego postanowienia.

Przyjęta przez skarżącą spółkę taktyka wiązała się oczywiście z ryzykiem, gdyż zaniechanie złożenia wniosku o uzupełnienie zaskarżonego postanowienia o punkt dotyczący rozstrzygnięcia o kosztach postępowania depozytowego mogło uniemożliwić osiągnięcie spodziewanego efektu, gdyby nie zostały stwierdzone postawy do uchylenia zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. lub dokonania jego zamiany na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Taka zaś sytuacja zmaterializowała się w przedmiotowym wypadku.

Sąd Okręgowy zaakceptował i przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, pomimo że niektóre z postawionych zarzutów były uprawnione.

W szczególności skarżący trafnie zarzucił, że Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia prawa procesowego art. 205¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 140 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zapominając o doręczeniu uczestnikowi odpisu wniosku z dnia 24 sierpnia 2020 r. (o wydanie przedmiotu z depozytu sądowego). Było to jednak jedynie uchybienie procesowe, które nie miało wpływu na treść rozstrzygnięcia. Argumenty, które skarżący mógłby podnieść w odpowiedzi na wniosek byłyby bowiem takie same, jak te które wykorzystał w swojej apelacji. Te zaś znane już były w momencie formułowania przez niego wniosku o zezwolenie na złożenie pieniędzy do depozytu sądowego, objętego sygnaturą XII GNs 2/20. W istocie więc stanowisko spółki (...) było znane mimo, że nie zostało jej doręczony odpis wniosku o wypłatę z depozytu sądowego. Ponadto, jak wynika z treści apelacji, sama skarżąca nie utożsamia uchybienia jakiego dopuścił się Sąd Rejonowy z nieważnością postępowania, poparła więc stanowisko ujawnione przez wnioskodawcę w odpowiedzi na apelację - za Sądem Okręgowym w Suwałkach. Sąd ten w sprawie I Ca 186/14 słusznie wskazał, że rozpoznanie sprawy bez wysłuchania uczestników postępowania i umożliwienia im odniesienia się do twierdzeń zawartych we wniosku jest uzasadnione ograniczoną kognicją sądu w postępowaniu depozytowym (art. 693¹ k.p.c.), jego prowizorycznym charakterem, jak i brakiem postępowania dowodowego w tego typu sprawach. Tym samym brak doręczenia odpisu wniosku nie skutkowało pozbawieniem strony możliwości obrony praw uczestników postępowania.

Powtórzyć należy, że doręczenie odpisu wniosku uczestnikowi w osobie spółki (...) mogło jedynie umożliwić tej spółce przypomnienie Sądowi Rejonowemu, że w sprawie, w której była wnioskodawcą (XII GNs 2/20) złożony został wniosek o zasądzenie od wierzycieli kosztów postępowania depozytowego. Takie samo przypomnienie łączyło się jednak także z faktem doręczenia tejże spółce odpisu zaskarżonego postanowienia. Jeśli uważała ona, że postanowienie nie jest kompletne, gdyż brakuje mu rozstrzygnięcia o kosztach, to powinna skorzystać z instytucji opisanej w art. 351 § 1 k.p.c. i w związku z treścią art. 13 § 2 k.p.c. ubiegać się o wydanie postanowienia uzupełniającego.

Także w przedmiocie potrącenia skarżąca spółka nie przedstawiła żadnych argumentów dodatkowych - ponad argumenty użyte we wniosku o złożenie pieniędzy do depozytu sądowego. Wówczas, na stronie 5 wniosku podniosła, że oświadczeniem z dnia 4 listopada 2019 r. potraciła względem (...) (Z. K.) wierzytelność w kwocie 48.930,42 zł z faktury VAT (...) (...), zaś pismem z dnia 17 stycznia potraciła względem Z. K. wierzytelność w koście 23.376,55 zł z faktury VAT (...). Jak wynika z dalszej części uzasadnienia wniosku Spółka (...) sama nie miała pewności co do skuteczności owych potrąceń (wobec cesji wierzytelności Z. K. na rzecz firm faktoringowych) i dlatego mając na uwadze niepewność co do osoby wierzyciela złożyła do depozytu sądowego całą kwotę zadłużenia względem Z. K., opisaną w siedmiu konkretnych fakturach – czyli 501.544,76 zł. Należy zauważyć, że Sąd Rejonowy przyjmując do depozytu sądowego pieniądze w wymienionej kwocie, w punkcie 2 postanowienia z dnia 3 lutego 2020 r. (sygn. akt XIII GNs 2/20) określił jednocześnie warunki wypłaty w ten sposób, że polecił wydanie całej kwoty w całości jeśli miała ona przypaść któremuś z faktorów albo pomniejszonej o potrącenia (429.237,79 zł) jeśli miała ona przypaść Z. K.. Znamienne jest, że spółka (...) nie wniosła apelacji przeciwko postanowieniu Sądu Rejonowego z dnia 3 lutego 2020 r., zgodziła się zatem, że jeśli pieniądze miały przypaść któremuś z faktorów, to wypłacona będzie cała kwota znajdująca się w depozycie sądowym. Nie wiadomo więc dlaczego obecnie Spółka (...) kwestionuje tę okoliczność powołując się na potrącenie i lekceważąc kognicję sądu w sprawach depozytowych, wytyczoną przez przepis art. 693⁽¹⁴⁾ k.p.c.

Powołany wyżej przepis stanowi, że na żądanie wierzyciela sąd postanowi wydać mu depozyt, jeśli zachodzą warunki określone we wniosku o złożenie do depozytu. Warunki te, powtórzone w postanowieniu z dnia 3 lutego 2020 r. zostały wypełnione przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W., która złożyła pisemne oświadczenia innych potencjalnych wierzycieli, że kwota wynikająca z tych faktur jest jej należna. Sąd Rejonowy słusznie zatem orzekł o wypłaceniu całej kwoty złożonej do depozytu spółce (...), gdyż nie ograniczał jej żaden warunek związany z potrąceniem.

Ograniczona kognicja sądu w sprawach o wydanie z depozytu sądowego, brak możliwości prowadzenia postępowania dowodowego oraz roztrząsania jego wyników - poza oceną warunków wypłaty, wykluczała badanie skuteczności oświadczeń skarżącego o potrąceniu, szczególnie gdy sam nie miał on pewności w tym zakresie, będąc świadomym

tego, że wierzytelności Z. K. objęte faktoringiem zostały przeniesione mocą umów faktoringowych na któregoś z faktorów co wykluczało dokonanie potrącenia z datą późniejszą.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.